

Izbaja dvakrat na teden, in sicer v torek in soboto ob 4. uri popolne. Ako pade na ta dneva praznik, izide dan poprej.

Stane na leto K 10.—

1/2 leta „ „ „ 5.—

1/4 „ „ „ 2.50

Posamične številke stanje 8 vin.

Na naročila brez doplačila naročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

Vse za narod, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v Goriški Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglas in poslanica se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Kaj hočemo?

I.

V soboto smo spregovorili v listu prve besede o Slovenskem političnem društvu, čegar namen je: razširjati politično izobrazbo med slovenskim ljudstvom, braniti njegove narodne pravice, delovati na to, da se povzdigne njegova narodna zavest in da se izboljša gospodarsko stanje vseh narodovih slojev. Kratke besede obsežnega pomena!

Nismo stremili za tem, da bi pričeli s Slovenskim političnim društvom pompozno, z velikim številom udeležencev in širokimi govori. Skromen je naš pričetek, upamo pa, da iz skromnega pričetka vzraste s časom široka in velika politična organizacija, razpletena po celi deželi, ki bo mogla delovati v vseobčo korist našega ljudstva. Iz malega raste veliko. Do malega je navadno malo zaupanja, težkoče treba prestati, gojiti in skrbeti, med tem pa malo raste in naraste tako, da je vidno in občutno in more vzrasti krepko kvišku in dati iskani uspeh. Nič se ne strašimo težkoč in težav, izvirajočih iz sedanjega položaja v naši deželi: v vstrajnosti je moč in zmaga! Pojdemo čez te težkoče, prestanemo kritične čase in moremo se pospeti kvišku do dobre politične in gospodarske veljave. Dandanašnji je po udarcih zadnjih let na političnem in gospodarskem polju malo zaupanja, izgubljena je vera v tolikokrat napovedane boljše čase goriških Slovencev, malodušnost prevladuje, ljudje pravijo: naveličani smo vsega, pomagaj nam tako ne bo nihče. No, položaj v deželi res ni posebno razveseljiv. Deželne finance so take, da se jih Bog usmili, gospodarska kriza in draginja, politični neuspehi, vse to se je zadržalo v kri in meso našega goriškega Slovence, da se nahaja tu že skoro ves ohupan in ne ve, ne kam ne kod. Ali nekam le mora! Tako, kakor je, vendar ne more ostati.

Odkar je počil na Goriškem razkol, sta se borili med seboj dve stranki: narodno-napredna in klerikalna. Hudi so bili ti boji, ali skončali so... napredna ni imela nikake prave organizacije. Brez organizacije pa ne ostane nobena politična struja, pa četudi včasih pokaže sijajne us-

Izlet na Banjšice.

V nedeljo se nas je zbrala na državnem kolodvoru k vlakcu proti Jesenicam družba navdušenih planincev, ki smo težko pričakovali prostega dne za izlet v prosto naravo. Hoteli smo se zopet enkrat navžiti svežega zraku ter gledati pomladno opravo Banjške planote.

Nezaupno smo se ozirali proti nebu, s katerega bi se dalo prerokovati vsako vreme. Z dobrim upanjem smo se prepehali v Kanal, kjer smo izpopolnili svojo dnevno zalogo jedil in pijače. Krepko smo nastopili pot v hrbi proti Vrhu pod skoraj jasnim nebom in puščali markantne rudeče sledove za seboj. Zjedinili smo namreč prijetno s koristnim ter zaznamovali nanovo pot iz Kanala čez Vrh, Trušno do Bat.

Domačini so začudeno gledali rdeče pege ob poti in vprašali, če načrtujemo cesto. Pojasnili smo jim, da je zaznamovanje Slovenskega planinskega društva. Izključeno pa mi, da dobe kedaj tudi ce-

pehe. Kmečka stranka ni mogla obstati, ker so hoteli nekateri čez moč doseči to, kar more biti plod dolgoletnega truda in dela in ker ni imela nikake take organizacije, ki bi res pomenila organizacijo. Mi pa hočemo dobro, trdno organizacijo, podprto, slonečo na lastni moči in veljavi; iz take organizacije more vsikliti močna politična stranka.

Do take organizacije priti, seveda ni lahka reč. Klerikalna stranka ima svojo naravno organizacijo. V vsaki vasi je duhovnik, pristaš S. L. S.; nalogo ima, delovati politično, gospodarsko, snovati društva, voditi volitve, pridobivati stranki pristaše. To delajo povsodi. Ali zmore kdo drugi kaj enakega? Nihče. Mi si šele moramo pridobiti zaupnike povsodi, politične delavce, ki znajo delati in voditi ter zbirati in držati pristaše. Hitro tu pa treba prikriti, da ud Slovenskega političnega društva je lahko vsak polnoletni avstrijski državljan, da naša pravila nič ne delijo našega ljudstva v klerikalce in liberalce, kakor se navadno reče, marveč mi imamo pred očmi veliko narodno politično organizacijo z gori obrazloženim namenom. Kaj naj se goriški Slovenci res vedno le cepimo in delimo med seboj? Kaj ne moremo imeti pred seboj jasnih, določenih, skupnih ciljev? Kaj je res še kdo, ki ne vidi, da, čim se mi cepimo in delimo, raste že Nemec v deželi in nam ni mogoče ustrahovati Italijana tako, kakor bi ga bili že lahko? Kdo se ne spomni pri tem nenaravnih zvez v prošlem desetletju v goriški poslanski zbornici in škode, nastale vsled tega nam Slovincem v deželi? Zato pa mi drugače kot da moramo zopet in zopet reči: Proč z bratomornim bojem! Goriški Slovenci smo preživeli že težke čase pa nas še čakajo. Kmetijstvo je šlo zadnje čase le pod zlo, tuji kapital sega po vodnih silah, domača trgovina propada, naši ljudje bežijo v Ameriko. V deželi prevladujoča stranka je prešibka, da bi bila mogla kaj storiti proti takim zlom, tudi če bi bila imela najresnejšo voljo. Treba pač, da si vsi pomagamo v teh resnih časih, pa ne z zabavljanjem in cepljenjem, ampak z resnim vstrajnim, intenzivnim delom jasnega smotra.

sto. Do Vrha in še nekoliko naprej smo izvršili delo ob suhem vremenu. Nato pa je pričelo deževati. Najprvo le po kapljicah; ko dospemo v gozd, smo bili pa že prisiljeni se zateči v hotel »Pod skalo«. Pred nami so stale zelene bukve, za nami trda kamnita stena, nad nami pa ne ravno arhitektonično pravilen strop; zunaj je lil dež v curkih. Nekaterim tovarišem je tekla voda na klobuke, meni pa na čevelj, ker ni bilo prostora, da bi bil bolj k sebi potegnil nogo. Jelo je šumeti po nahrbtnikih in prihajala so vsakovrstna okrepčila na dan. Zažvenketal je kozarec iz aluminija, kadar je zadel ob kamenito mizo. Gorske vile so nam stregle, ki se pa navadno imenujejo le vilice.

Ko smo se mi krepčali v prirodnem hotelu ob originalni postrežbi, kjer ni manjkalo niti petelinovega petja, je nastalo zopet vedro vreme. Nadaljevali smo takoj svoje delo ter dospeli na Trušno.

Lepi razgled s Trušne, na katerega smo se veselili, je šel po vodi. Le ogromni masiv Kanina, kateri se od tukaj vidi v

Izhod Srbije na morje.

Črnogorski vladni list »Glas Crnogorica« prinaša o vprašanju izhoda Srbije na morje članek, iz katerega posnemamo:

V javnosti je zopet pričelo razpravljanje o izhodu Srbije na morje in o gradbi dunavsko-jadranske železnice.

Za dunavsko-jadransko železnico je več predlogov: Eden je od Niša preko Merdarja in kosovske Mitrovice po dolini Ibra poleg Berana in Podgorice do Bara. Ta proga bi bila 441 km dolga in ne bi šla preko Albanije. Drug načrt obsega črto preko Mitrovice v Andrijevico, od tam v Bar. Ta črta bi se tudine dotikala Albanije in bi bila 387 km dolga. Po tretjem predlogu bi šla črta od Merdarja preko Ferizovića na Prizren, od tam skoz severno Albanijov Sv. Ivan Meduanski. Dolga bi bila 416 km. Po četrtem predlogu bi šla črta od Merdarja preko Ferizovića v Skadër, od tam v Bar. Dolga bi bila 440 km. Pariška konferenca pa je odločila, da naj se zgradi železnica od Niša preko Merdarja, Mitrovice in jednega dela plovne Metohije, potem po dolini Črnega Drima mimo Skadra in ob Bojani do pristanišča Ličeni-Liner, ki je 4 km južno od izliva Bojanë. Proga bi šla preko Albanije in bi bila dolga 386 km.

Vsa železnica preko Prizrena in Djakovice morala bi iti skozi Albanijo. Srbija se mora seveda pobrigati za gradbo proge, ki pojde po srbskem svetu. V tem slučaju je najugodnejši načrt, da se železnica gradi od Merdarja na kosovsko Mitrovico, od tam preko Metohije do Visokih Dečan v Plav in Gusinje, od tam v Podgorico in Bar ali Ulcinj. Dolžina proge od Niša do Bara bi znašala 305 km.

Ako se udejeviti ta predlog, pojde dunavsko-jadranska železnica samo po srbskem svetu in končala bi v Barskem pristanišču, kije srbsko. S to železnico bi se ustvarila ekonomska neodvisnost Srbije in Črnogore, Albanijo pa bi zadel težek udarec, ker glavna trgovska proga za Balkan ne bi šla po njenem svetu.

vsej svoji razsežnosti, je kazal nam svojo deloma solnčno stran. Krm in Matajur sta pa le malo odgrnila svoje čemerne obraze. Zavili smo jo tudi mi resignirano v prostore krčme pri Kofole. Neki tovariš, iskajoč ekstra-sobe, je prišel celo v hlev. Po kratkem premišljevanju smo se razvrstili na verandi s prostim razgledom v dež. Krčmarica nam je postregla kar se je najbolje dalo. Ni nam manjkalo ne kave ne vina. Prišla je pa tudi vaška mladina, oglasila se je harmonika in zabavala pod spretnim vodstvom mladega umetnika ceio okolico.

S. Trušne nas je peljala pot čez obširne travnike, nad katerimi se je škranec dvigal proti nebu žvrgoleč svojo pesmico. Kakor po tapetih je korakala naša družba po mehkih travnikih do vasi Bate. Neugodno vreme pa tudi pokrajina od Bat naprej, ki nič posebnega ne nudi, nas vendar nista spravila ob dobro voljo. Naše dobro razpoloženje nam je ostalo, ko smo se vračali skozi Grgar v Gorico, kjer je prav prijazno deževalo. Izletnik.

Jasno je, da avstroogrška diplomacija ni onemogočila Srbiji slobodnega izhoda na morje. Ako Srbija tudi dobi izhod na Drač, vendar si zgradi tudi železniško črto do Bara, ker je to najkrajša in najsigurnejša pot. Za Drač bi pa šla črta iz Skoplja preko Tetova in Dibre.

Ljudski protialkoholni shod.

(Iz Tolmina.)

Drugi tabor ali javni ljudski protialkoholni shod v Tolminu se je vršil v nedeljo 27. aprila ob zelo lepi vdeležbi. Vseh vdeležencev je bilo gotovo nad tisoč. Ker je bila prostorna gledališka dvorana »Rokodelskega bračnega društva« pretesna in je ostalo mnogo občinstva zunaj, so govorili govorniki zunaj. Ko so se pa kazale skijoptične slike, je bila dvorana natlačena polna, mnogo ljudi je pa moralo oditi, ker niso našli prostora. Predavanja so bila zanimljiva in poučljiva. Hvala gg. predavateljem! Skijoptične slike so bile jasne. Najlepša hvala za trud vsem gospodom, ki so v to pripomogli. Iskrena hvala pa tudi »Rokodelskemu bračnemu društvu«, ki je dalo ta in drugi dan, ko so se slike kazale šolskim otrokom, dvorano brezplačno na razpolago!

Shod sta pozdravila dekan monsignor J. Kragelj in glavar baron Baum, ki je shodu prisostvoval do konca. Med vdeleženci je bilo tudi nekaj gg. duhovnikov, učiteljev in uradnikov. Shod je trajal štiri ure.

Protialkoholni tabor je bil torej prav lep. S tem pa še ne smemo biti zadovoljni: Pokazati mora tudi lepe sadove! Vsem našim prijateljem in zaupnikom, kličemo in jih prosimo prav lepo: Na delo! Ustanovljajte krajevne protialkoholne skupine, nabirajte člane za naše protialkoholno društvo »Sveta vojska v Tolminu« ter jih nam sporočite, nabirajte naročnike za naše glasilo »Zlata doba«. skrbite, da se priredi v Vašem kraju protialkoholno predavanje itd. »Vsa sredstva, s katerimi bi se dalo omejiti pijančevanje, so vredna resnega razmišljanja,« je rekel Gladstone v angleški zbornici. Za informacije in tiskovine se obrnite na naše društvo v Tolminu.

Na delo! Ne odložiti orožja, dokler ne preženemo iz vseh koč našega »planinskega raja« vsaj strupenega žganja nazaj v lekarno, iz katerih je prišlo »Alkohol, to je naš sovražnik!« kliče nam slavni kemik J. B. Dumas. Dvignimo zoper njega ves okraj na sveto vojsko! Ta boj ni samo opravičen, temveč neobhodno potreben in vsakega človekoljuba in rodoljuba sveta dolžnost.

Delavski praznik.

V četrtek je bil širom sveta, kjer prebiva delavec, praznik zahvale delavske roke. Kdor ima srce, pač simpatizuje z delavcem in ceni prav njega znoj. Prvi dan majnika je velik delavski praznik, na katerem se izreka leto za letom iz tisoč ust polno upov po sreči, po boljši bodočnosti, v kateri se bo razprostirala med človeštvom ljubezen in svoboda, enakost in bratstvo vseh ljudi in narodov; upirajo se pogledi v še zakrito novo dobo, proti kateri hrepem in želji in steza roke trpitelčni delavec.

Če kdo, mora na dan prvega maja slovensko delavstvo manifestirati za svoje pravice, pokazati, kako se mu godi slabo, kako je zapostavljeno in izkoriščano. Pa še več kot drug delavec trpi naš slovenski, to pa zaradi tega, ker zasranjujejo oni nad njim in tudi prečesto oni poleg nje celo njegovo govorico, njegov materni jezik. Barbarstvo, da mu ni para! — V Trstu je zrastle močna narodna delavska organizacija, v Gorici so bili neki pričetki, ki so se pa razbili. In vendar je živa potreba organizacije slovenskemu delavcu na Goriškem. So v socialni demokraciji, so pa tudi neorganizirani. Organiziran pa bi moral biti vsak delavec, vsak delavski sloj. Čas bi bil, da bi se delavstvo na Goriškem zdramilo in združilo v krepko socialistično stranko, v narodno delavsko organizacijo, ki žanje lepe uspehe in lepo napreduje v Trstu!

Prvi majnik v Gorici.

Lep, krasen dan! Lani je bil mraz na dan 1. majnika, zimski dan, letos krasen pomladanski dan. V jutro je strašila po mestu fanfara laškega društva »Camera del Lavcro« — vojaške godbe letos ni bilo! Dopoldne vse mirno. Prodajalne odprte. Popoldne je slonela pod kostanji v kotu ob »Gimnastiki« na Telovadnem trgu rdeča zastava. Počasi so prihajali ljudje, nekateri so se ustavili v mestnem vrtu. Ob 3. je bil napovedan govor Tumov in Callinijev, ali pretekla je že tri in pol, ko se je dvignil dr. Tuma, naveličan čakati sodruge, katerih kar ni hotelo biti primerno število.

Dr. Tuma je govoril obširno, nad pol ure. Spomnil se je najprvo Karla Marxa, povdaril pomen in nalogo socializma, govoril o kapitalizmu, o razmerju med kapitalizmom in delavstvom, o boju zoper kapitalizem, o prizadevanju kapitalizma, podvreči si delavstvo, o klerikalizmu, liberalizmu z razmerjem do delavstva. Govoril je o vojni na Balkanu, da so jo tudi socialisti pozdravili, ker je bil to boj za svobodo balkanskega kmeta in delavca. Obsojal je militarizem in klical: Ljudstvu orožje!

Dr. Tumo pa je bolelo v srce dejstvo, da se je zbralo na Telovadnem trgu tako malo socialnih demokratov. »Tako malo nas je, veste prišli iz okolice, iz Gorice niskoro nobenega — in toliko je prišlo radovednih: tako je tožil dr. Tuma. Ljudi je bilo v tistem kotu nad 200; večina »radovednih«. Prišli so »radovedni«, kaj zopet pove dr. Tuma. Če bi ne bilo njega, kaka praznoba bi bila vladala po velikem Telovadnem trgu!... Dr. Tuma je na koncu zahteval splošno in jednako volilno pravico, tudi za goriški deželni zbor. — Za njim je govoril sodrug Callini.

Sprevod po mestu je bil tudi klavern. Majhna udeležba: par pisakačev, tri umazane zastave, sodrugov mnogo premalo. Dr. Tuma je potrj korakal v predzadnji vrsti...

Okrog gostilne »pri lepem razgledu« ob južnem kolodvoru je bilo zvečer živo. Godba in ples sta privabila vse polno deklet iz okolice in rajali so, da je bilo kaj... Prispelo se ni nič posebnega.

Ivan Cankar:

Milan in Milena. Schwentner 1913.

Anton Novačan:

Naša vas. Kleinmayer & Bamberg 1913.

Z Ivanom Cankarjem je velik križ. Vsi vemo, da je umetnik po božji volji. Toda nikdo ne razume prav: kaj Cankar pravzaprav hoče. Naše dame ga rade berejo, tudi mladi fantje. Petrefakti pa pravijo, da je moderen mazač, kateremu manjka eno kotesce in da je alkoholik. Tudi ga krivimo radi, da je idejni povzročitelj noše črni kravati in dolgih las, — te noše se je baje moška mladina nekoč oprilela s pravim fanatizmom....

Sedaj je napisal svojo petindvajseto knjigo: Milan in Milena. Seveda pri Schwentnerju. Bralci pa imamo svojo petindvajseto uganko, kaj je mož pravzaprav hotel s svojim Milanom in svojo Mileno. Jezik lep, oblika lepa, Smrekar je priložil

V Trstu.

Imenten je bil praznik N. D. O. Zbirale so se delavske čete dopoldne pred Narodnim domom. Množica je napolnila veliko dvorano in stopenjske, a stotine so morale še ostati zunaj, pred Narodnim domom na trgu. Par tisoč narodnih delavcev je proslavljalo praznik dela. Veliki manifestacijski shod je v imenu osrednjega izvrševalnega odbora NDO otvoril predsednik g. dr. Sosič, ki se je v svojem govoru spominjal težkih časov delavstva, ko je bil zlasti tržaški slovenski delavec teptan od vseh strani, od delodajalcev in svojih tovarišev pri delu, takozvanih internacijalcev. Tujci so tu dobivali kruha, a domačin je moral iz svoje domovine v tuji svet. Ustanovila se je organizacija našega narodnega delavstva, da pribori našemu delavstvu ne samo kruha, temveč tudi tistega spoštovanja, ki mu gre kot delavcu in kot Slovincu, kajti vsa ta zemlja okrog Trsta je slovenska zemlja in slovenski delavec v Trstu domačin. Prvi majnik boji dan, ko naj si zapiše naše delavstvo v srce, da bodi ljubezen do domovine vodilna misel našemu delavstvu v vsem njegovem delovanju, in ta misel naj združi vse jugoslovansko delavstvo: tedaj zasije tudi boljša bodočnost vsemu Jugoslovanstvu. V to pomozi Bog in sreča naša! Drugi govornik, g. dr. Kisovec, se je spominjal, s kakim navdušenjem je narodno delavstvo tržaško vedno manifestiralo za svoje razredne, delavske pravice. Strokovni tajnik g. Brandner je poudarjal, da bodi nastop slovenskega delavstva odločen protest proti vsem krivicam, ki se mu gode, in ki je bil do danes največkrat brezuspešen. Miren, a odločen mora biti ta protest, ki pa naj pove nasprotnikom slovenskega delavstva, da potrpežljivost slovenskega delavstva ne bo trpela večno, temveč zna mimiti v najkrajšem času, in tedaj začno tudi pokati utrdbe naših nasprotnikov, kakor so popokale pred silo naših slovanskih bratov. Strokovni tajnik g. Mrak je povzdigoval delavstvo kot gonilno moč družabnega ustroja, a slovensko delavstvo kot najvztrajnejšega propagatorja slovenske narodne misli. Predsednica ženske skupine NDO gđ. Deklevova je poudarjala, da še danes prvokrat udeležuje slovensko žentstvo prvega majnika v okrilju Narodne delavske organizacije. Dolžnost slovenske delavke je, da se pridruži svojim moškimi tovarišim ter se z njimi vred bojuje za socialne in narodne pravice slovenskega delavstva in vsega slovenskega naroda.

Po končanem shodu se je razvil po Carduccijevi ulici veličasten sprevod. Tisočera množica je z dvema modrima zastavama in godbo NDO na čelu korakala po tržaških ulicah, manifestirajoč za svoje pravice in zahteve. Delavstvo se je vrnilo pred Narodni dom, kjer se je mirno razšlo, v zavesti, da je dostojno proslavilo svoj in vsega delavstva veliki praznik, — prvi majnik. Običajno so tudi soc. demokratje proslavili prvi dan maja.

V Ljubljani

je bil v četrtek v Narodnem domu shod Narodno-socialne zveze in Zveze jugoslovanskih železničarjev. Govorili so pred-

par podobice o pilharjih, žabah in krotah, ki topo špurgarsko štrle in buljo v čista srca, s trnjem kronana, krvavo prebočena... Vsebinsko govori o spolnih zadevah, kako se vzbujata fant, kako se vzbujata dekleta, pa kako se oba razvijata od stopnje do stopnje, kaj pri tem čutiita duševno, kako trpita sredi purgarske družbe ona, on, on, ona... Čitamo, čitamo, ves čas ne vemo, pri čem smo. Čtivo nas ves čas veže, vedno se preminjajo slike, bude se misli, občutki; niso vsi prijetni, niso vse misli vesele. In vendar: Tudi drugi trpe tako... Nekaj človeškega je povedal Cankar v svoji petindvajseti knjigi, — homo sum, errare humanum je še najmanj. To je menda povedal, da je človeško spolno življenje eden njegovih najvažnejših pojavov, ki tvorijo osebnost, njeno čustvovanje, njeno čutenje, ... ali kaj, jaz ne vem.

Zadeve so se že polastili pismouki, ki povedo vse, kar je hotel pisatelj povedati, in še več. Seveda vsak s svoja stališča. Kmalu bomo čitali po svojih revijah oce-

: Iv. Feiberbaum - Gorica :
Corso Gius. Verdi 11. - Via Caserma 15.

Za birmo! VELIKA IZBIRA Za birmo!
oblek - srajc - ovratnikov - zavratinic
- - - - - majc - nogavc itd. - - - - -
po zelo nizki ceni.
Filijalka: Via Carducci 17. (Hiša Orzan).

sednik N. D. Z. Juvan, Ribnikar, Pustoslavšek, Jaklič, poslanec dr. Ravnikar. Sprejeta je bila taka-le resolucija: »Javen ljudski shod narodnega delavstva v Ljubljani, zbran v areni Narodnega doma dne 1. majnika protestira proti temu, da se zlasti od državnih oblasti bolj in bolj izpodrivajo na slovenski zemlji slovenski delavci in uslužbenci po importiranih tujcih, zlasti uslužbencih nemškega mišljenja in nevednih slovenskega jezika. Shod pozivlja vse slovenske poslance brez razlike strank, da na mero-dajnih mestih izposlušajo, da se ne bo več preziralo domačih slovenskih delavcev, zlasti pri oddaji državnih služb. Zlasti se mora preprečiti, da bi se pri železnici še naprej sistematično importiralo v naše ozemlje Nemce ter tudi na dolenski železnici nastavilo domačine, ki razumejo slovenski.«

Drugodi.

Na Dunaju je bilo v četrtek 61 slo-dov, med temi 10 čeških in 5 poljskih. V Pragi, v Gradcu in drugodi je bila običajna proslava prvega majnika. Istotako izven države.

Vojna ali mir?

Gibljevo se med nevarnostjo nove vojne in mirom. V četrtek že je imela biti izrečena končna odločitev pa je zavlečena in rečeno je, da naj čakamo še do ponedeljka.

Kako se razvijajo dogodki, sledi iz nastopnih obvestil:

Avstrijski oficijalni komuniké.

Dunaj 29. Popoldne je bil izdan oficijalni komuniké, ki izjavlja:

»Avstrijska vlada naznanja, da si za slučaj, če bi se velesile ne mogle sporazumeti glede nasilnih sredstev proti Črnigori, s katerimi bi se edino mogel vdejsviti soglasni sklep veleposlaniške re-unije glede pripadnosti Skadra Albaniji, pridržuje za nadaljnje korake proti Črnigori — proste roke.

Včerajšnja veleposlaniška reunija se ni mogla zjediniti in sporazumeti in zato se mora Avstrija odločiti za ta korak.

Med Dunajem in Rimom se vrši jako živahna izmenjava misli. Če javnost misli, da gre tudi sedaj samo za navadno stra-

ne, referate, diskusijo. »Milan in Milena«, — estetski spis, vzgojesloven spis, seksualen spis, nazadnje tudi še moralističen spis. Poslednje zlo pa je hujše od prejšnjih.

Kleinmayer & Bamberg sta izdala 3. zvezek »Biblioteke pisateljev sedanje do-be«, 2. del Novačanove »Naše vasi«. Je li res, da je pisatelj naš Bartsch, da je pi-satelj naših polj, naših vasi, naših domov, fantov, deklet, rožmarina na oknu, dušnih bojev, pesmi, ki neizpete leže v srcih fantov slovenskih in naših deklet?

To so črtice, nikak roman, nikake no-vele ali novelete. Sempel črtice, katere preveva ljubezen do domačnosti; mnogo je v njih opazovanja; mnogo tudi genera-liziranja, pa verskih in ljubezenskih mo-tivov, nekoliko preveč patološkega, pa ravno dovolj verskega. Ni še to, kar bi pi-satelj rad podal, pa ipak se čitajo te črtice z zanimanjem in s pričakovanjem: Morda imamo pred seboj pisatelja, ki nam da po dolgem pričakovanju, po dolgi suši, zaže-ljeni slovenski roman. B.

šilo, potem se bo prepričala, da je pri-pravljena Avstrija sedaj varovati svoje interese z najenergičnejšimi sredstvi.

Dunaj 29. Avstrija se je odločila po-stopati na lastno pest in že se vrše vse po-trebne vojaške priprave, da se sklep vele-poslaniške reunije glede pripadnosti Skad-ra tudi udejevsti.

Na izrecno željo cesarja je avstrijska vlada sklenila, počakati še par dni. Cesar je namreč izrazil željo, naj vlada stori vse, kar ji je mogoče, da prepreči grozeči kon-flikt z orožjem. Zato je zunanji minister grof Berchtold izjavil, da hoče počakati še četrikove seje veleposlaniške reunije, na kateri avstrijski zastopnik Bendsori sporoči zastopnikom ostalih velevlasti, kake vojaške korake namerava podvzeti Avstrija proti Črnigori in jih obenem po-vabil, naj se pridružijo avstrijski vojaški intervenciji.

Med tem se že vrše na avstrijskih južnih mejah vse priprave in sicer ne samo na črnogorsko-avstrijski, ampak tudi na srbski meji. Temešvarsko in zagrebško korno poveljstvo je odredilo oja-čenje varstva mej.

Iz Kotorja je došlo poročilo, da je do-bilo vse civilno prebivalstvo ukaz, naj se tekom 36 ur izseli iz mesta, ker je Kotor v slučaju avstrijsko-črnogorske vojne brez varstva proti črnogorskim topovom na Lovčenu in bi torej prebivalstvo silno tr-pelo.

Nova pogodba glede Albanije.

Dunaj 30. Najvažnejši dogodek da-našnjega dne, ki daje dogovoru med Av-strijo in Italijo svetovno historičen značaj, je ta, da je bila danes popoldne podpisana nova italijansko-avstrijska pogodba glede Albanije.

Dalje v prilogi.

Kava po ceni
(dokler traja zaloga)

85 vin.	80 vin.
1/4 kg Brazil I. pražena	1/4 kg Brazil II. pražena

dobi se v filjalki

Julio Meinl
uvoz kave
Gorica, Corso Jos. Verdi 30.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na bolečino trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsimi drugimi dra-žičnimi čistil. kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatljice K 2-—
Punarejanje se sodnijsko zasleduje.

Mollo-ov Franc. žganje in sol

za ribanje kivotov. — Soletina olajšuje in orepčuje sta-rosnane sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 2-—

Na prodaj po vseh lekarnah in mikrofarmacijah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in hr. dvorni založnik, Dunaj, Teichlauben 9.

Zaloga v Gorici v lekarni: A. Gironcoli, G. Cristofolotti.

ti znani širokoustni Spadaro, ki se slovenskim volilcem, ki so mu pomagali do izvolitve, sedaj zahvaljuje s tem, da jih pošaljuje in zasramuje v parlamentu in po javnih listih.

Kako je bil ubit Hasan Riza bej? — Sedaj šele se je izvedelo natančneje, kako je umrl poveljnik Skadrške trdnjave Hasan Riza bej. Ubit je bil v noči 30. januarja letos. Bil je pri Esadpaši na večerji, tako pripoveduje italijanski novinar Gino Berri, in se je ponoči vračal domov. Esadpaša mu je ponudil spremstvo 5 vojakov, ali Hasan Riza bej je odklonil in rekel, naj ga spremlja le ordonančni oficir. To se je zgodilo. Na trgu pred vojnim poveljstvom se je poslovil od oficirja, za oglom neke hiše pa je videl tri sence. Vprašal je: kdo ste, kam greste? Odgovora ni dobil, ali ko je krenil dalje, je dobil tri strele v hrbet in padel je na tla. Ljudje so prihiteli iz hiš in našli ustreljenega Hasan Riza beja. Prenesli so ga domov. Zdravniki so konstatirali, da je izgubljeno vsako upanje na ozdravljenje. Krog postelje so stali oficirji, ki so mu slovesno prisegli, da bodo branili svojo domovino do zadnje kaplje krvi. Prisegli so, Hasan Riza bej je izdihnil.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.
Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabriček (odgov. J. Fabčić).
Zalaga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorec«.

Napredek vede!

Najenergičnejše in gotovo se zdravi sifilis s svetovnim sredstvom

- IORUBIN CASILE -

Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zoženja, prostatitis, uretritis in meh. katarji korenito ozdravijo s

N. Casile. konfeti Casile

Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi bilo treba rabiti zelo nevarnih cevč (silinge) popolnoma odpravljajo in ublažujejo pečenje in pogosto uriniranje; edini korenito ozdravijo uretralna zoženja (prostatitis, uretritis, cistitis, mehurne katarje, kamen, nesposobnost za zadrževanje urina, sluzaste tokove itd. — Škatlja ko konfeti Casile K 4.—

Iorubin Casile, najboljši protisifilitični in pozitivirajoči kriticilni sredstvo, ki se uporablja z uspehom proti sifilisu, anemiji, impotenci, kostoholu, ishias, vnetju žlez, poltnim madežem, izgubi semena, polucijam, spermatoroi, steriliteti, neurasteniji, energičen razkrojevalec urinove kiseline itd. — Steklenica Jerubina Casile K 3.50.

Vbrizganes Casile zdravi beli tok, akutne in kronične katarje, vaginitis, uretritis, endometritis, vnetje in ispad maternice itd. — Steklenica vbrizganca Casile K 3.50.

Kdor želi večjih pojasnil, tiskovin itd. naj naslevis dopis na lekarno Serravallo za G. Casile Trst, ki poda odgovor z obratno pošto zastonj in z vsjo rezervo. Priznani medicinski izdelki CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih lekarnah. — V Gorici v lekarnah Cristofoletti in Tromba. 6-1

DALMA

Slovensci!
Podpirajte in poslužujte se
Prve slovenske brivnice
v Gorici,
Gospodna ulica št. 1 (nasproti Montu).
Postrežba solidna in snažna.
Za obilen obisk se priporoča
FRAN NOVAK, brivec in lasničar.

Ponehale bodo vse kritike o Tolstovrški slatini & Kadilci!

Kislo vodo, ako jo sedaj poskusite, ko se je posrečilo vrelec moderno urediti, da ne le ne uhaja ogljikova kislina, oglikovokisel pritok. Sedaj lahko tekmuje Tolstovrška slatina z vsemi najboljšimi kislinami vodami, ker čvrsto muza in ima zelo rezek okus ter ostane tudi čista in dobra. Naročite in prepričajte se. Po sledeči znižani ceni: 25 steklenicami 1/2 l 5 K, 25 stekl. 1 1/2 l 9 K, 50 stekl. 1/2 l 9 K, 50 stekl. 1/2 l 11 K z zabojem in stekl. vred po povzetju. — Prazne steklenice vseh voda se sprejmejo po najnižji ceni v polnitev. — Tolstovrško slatino naročajo odlični zdravniki za se in za svoje bolnike ter za cele bolnišnice, ker je sedaj res najboljša zdravilna in namizna osvežujoča mineralna voda. Odlikovana na dveh higieničnih razstavah. — Del čistega dobička gre v narodne namene. — Naroča se pri podjetju Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroško. — Kupi se vsaka množina 1 1/2 l steklenic.

Abstinencija! Pijte le Tolstovrško slatino, ki vsled prijetnega okusa nadomešča vsako drugo pijačo! **Poskusite! Boste hvalili!**

ZAHVALA.

Za premnože dokaze prisrčnega sočutja ob smrti našega ljubljene soproga, oziroma očeta, starega očeta, tasta, gospoda

Josipa Plesničar-ja,

c. kr. okrajnega gozdarja,

izrekajo žalujoči ostali najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so se blagovolili blagopokojnega na katerikoli način spominjati kakor tudi globoko hvaležnost za mnogoštevilno spremstvo dragega pokojnika na poslednje počivališče. Istotako veljaj naša iskrena zahvala gg. pevcem na ganljivih žalostinkah kakor tudi presrčna zahvala za strelne pozdrave ob odprti gomili pokojniku — lovcu v slovo! — Bog vsem plati!

V AJDOVŠČINI, 30. aprila 1913.

Družina Plesničar.

C. kr. priv. kroji

Strokovna krojačnica za izdelovanje oblek za vsaki stan, po najnovšem kroju. Največja zaloga blaga in gotovih oblek. Podpisani priporočam sl. občinstvu, da si ogleda mojo bogato zalogo. Prepriča naj se vsakdo sam, da vdbi edino v moji trgovini dobro in najceneje blago na meter, kakor tudi gotove obleke za gospode, dečke in otroke.

M. POVERAJ
Gorica, Travnik št. 5.

Kje se kupi dobro in najceneje blago na meter?

„CROATIA“

zavarovalna zadruga v Zagrebu
- edini domači zavarovalni zavod. -
Ustanovljena leta 1884.

Centrala v Zagrebu v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovičeve ulice.
Podružnica v TRSTU,
Via del Lavatoio št. 1. II. nadstropje.
Telefon št. 2594.

Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad, Osijek, Reka in Sarajevo.

Zadruga sprejema pod ugodnimi pogoji zavarovanja sledeče vrste:

I. Na življenje:

1. Zavarovanje glavnic za slučaj doživljenja in smrti;
2. zavarovanje dote;
3. zavarovanje življenske rente.

II. Proti škodi po požaru:

1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih poslopij, tovarn);
2. Zavarovanje premičnin (pohištva, prodajniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.);
3. Zavarovanje poljskih pridelkov (žita sena itd.).

III. Zavarovanje steklenih šip.

Zadruga ima vse oddelke z naša K 3,013.333-66
Dohodek letne premije s pristojbinami „ 1,486.297-56
Izplačane odškodnine „ „ 5,621.162-96

Sposobni posredovalci in akvizitorji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Natančneje informacije daje
Podružnica „Croatiae“ Trst, Via del Lavatoio št. 1, II. nadstr.
in glavno zastopstvo „Croatiae“ v Ljubljani (trdka Kmet & Silvar).
Zastopnika za Goriško s sedežem v Gorici:
D. GILVERT, Via Bertolini št. 20 (v lastni hiši). Telefon št. 221.
in. FRAN PERKO, Via della Scuola Agraria št. 6.

Trgovina z železnino

PINTER & LENARD GORICA — Raštelj št. 7 — GORICA

priporočata svojo veliko in bogato zalogo pocinjene žice za irte, trnjeve žice, razne mreže za ograje, nosilce (traverze), cement, sesalke (pumpe) kovanja za hiše in druge predmete te stroke. Zagotavlja točno in domačo postrežbo in nizke cene.

Na prodaj ima!

Domači brinovec, hrušovec, melisovec ter prazne sode od žganja od 50—600 litrov. Nadalje 4 kočije in 1 landaver od 10—1200 kron. V najem oddam trgovino z mešanim blagom tik Ljubljane. Jako pripraven prostor za prodajo vina na debelo.

F. CVEK, destilator — Kamnik (Kranjsko). 165-3

== milijoni ljudi ==
je odpravilo

Kašelj

hrupavost, katar, zasliženost, krčni in oslovski kašelj s

Kaiserjevimi

— prsnimi karamelami —
z znamko 3 jelke.

6100 notarsko potrjenih priznanj od raznih zdravnikov in privatnikov, kateri jamčijo za dober uspeh.

Bonboni so jako lahke zaužitni in okusni.

Zavojski so po 20 ali 40 vin. doze po 60 vin.

Dobiva se v lekarnah pri G. Cristofoletti, c. kr. dvorni dobavitelj, L. Gliabich, C. B. Pontoni, Ruggiero Kürner A. de Gironeoli, v mirodilnici A. Mazzoli, v lekarnah: Jurji Hus v Vipavi, L. Kurschen v Ajelu in Maks Kozowar v Ajdovščini.

Lepa prilika.

Enonadstropna velika, lepa hiša z dvoriščem in velikim vrtom, veliko izvrstno ledenico in bievom je na prodaj v Volčah pri Tolminu na zelo lepem prostoru. Hiša je še nova, v najboljšem stanu, ter zelo sposobna za bodisi katerokoli obrt. — Sobe za letovišcarje.

Pogoji ugodni.

Več se izve pri g. **Dr. Dinko Pac odvetnik v Gorici** oziroma pri g. **Dr. Rudolfu Grantar odvetnik v Tolminu.**

140-1

Razglas dražbe.

Zaradi oddaje II. in III. sekcije I. oddelka cestne zgradbe Grgar-Zabrdo-Banjšica-Avče, med km 3'00 in od tu do 8'25 katera dela so preudarjena in sicer II. sekcija K 48.500 — in III. sekcija K 56.600 — se bo vršila dne 2. junija 1913 ob 10. uri predpoldne pri stavbinskem oddelku c. kr. okrajnega glavarstva v Gorici (II. nadstr. št. 16) javna dražba s pismenimi ponudbami.

Zapečateni ponudbe previdene s kolekom 1 K katerim je tudi priloženo potrdilo deželne blagajne v Gorici o položnji vadija in sicer za II. sekcijo K 2.450 — in za III. sekcijo K 2.330 — se ima vložiti najpozneje dan pred dražbo, to je 1. junija t. l. pri stavbenem oddelku v Gorici.

Vadij se mora vložiti pri deželni blagajni v gotovini ali v vrednostnih papirjih ali v vinkuliranih posojilničnih knjizicah.

Na zavitek vsake ponudbe in sicer na zgornjem robu naj se piše: Ponudba za II. ali III. sekcijo I. oddelek cestne zgradbe Grgar-Zabrdo-Banjšica-Avče.

Tehnični operat se splošnimi in posebnimi pogoji je razpoložen v goričmenjenem uradu ob uradnih urah.

Namestništvo ni navezano na najnižje ponudbe, temveč si pridružuje pravico volitve med oferenti. Zaradi tega se ho pridržalo položene vadije dokler ne bode namestništvo odločilo o doletni dražbeni obravnavi.

Cestni odbor za kanalski okraj
v Kanalu 1. maja 1913.
Načelnik 254-8

JOSIP BUDIN

urar
Gorica — ulica Rabatta 9 — Gorica

ima veliko zalogo vsakovrstnih ur in verižic ter sprejema vsakovrstna popravila po zmernih cenah.

Priložnostni nakup vsakovrstnih daril za birmance. 187-8

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen

GORICA

Jos. Verdi tehališče št. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlato kroue, zlato mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob Plomba vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju
od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Ljubljanska kreditna banka podružnica v Gorici

Centrala Ljubljana, podružnice: Celje, Celovec, Sarajevo, Split, Trst.

Delniška glavnica K 8.000.000.
Rezervni zaklad K 1.000.000.

Vloge na knjižice po 4³/₄%, v tekočem računu po dogovoru.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev, vseh vrst deviz-valut.
Borzna naročila,
Promese za vsa žrebanja.
Vnovčenje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev.

Eskont menic.
Stavbeni krediti.
Predujmi na vrednostne papirje.
Srečke na obroke.

Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje.
Safes.
Nakazila v inozemstvo.
Kreditna pisma.

Glavna zaloga Palma podpetnikov

A. Drufovka
Gorica, Raštelj 3.
Zaloga usnja.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga oljkinega olja

prve vrste
najboljše trdk iz Istre, Salzacije, Melfette, Bari in Nice
s prodajo na drobno in debelo.
Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112
120, 128, 136, 144, 160, 180, 200, 240
za luči po 72 via.
Na debelo cene ugodne.
Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se
pušča kupcu do popolne vporabe olja; po
vporabi se spet zamenja s polno.
Pravi vinski kis in navaden. Zaloga
mila in sveč.
Cene zmerne.

Prvo Vacuum goriško čistilno podjetje Gorica, Via Ascoli št. 20.

Priporoča se za čiščenje novih stavb, javnih uradov, gledališč, cerkev,
šol, sanatorjev, hotelov, kavarn, restavracij itd. — Pri privatnikih:
osnaženje prahu na hišnih ograjah kakor: strop, stene, preproge,
zavese, pod, oblaženo pohištvo, draperije, postelje itd. — Nama-
zanje in poliranje parketov ter čiščenje sip. — V shrambo se
sprejema preproge proti mesečnemu plačilu in po zelo nizkih cenah.
109-46 Posluži se s proračuni in prospekti.

Udlikovana pekarija in sladničarna Karol Draščik

v Gorici na Koran v (lastni hiši)
zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfi-
nejšega peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, odlikovane velikonočne
pince itd.
Prodeja različna fina vina in likerje
na drobno ali v originalnih butelkah
Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogo-
brojna naročila ter obljublja solidno postrežbo
po jako zmernih cenah.

IZIDOR NANUT avtorizovana stavbena turdka v Gorici

ulica Adelaide Ristori šte. 5
se priporočata p. n. občinstvu za vsa
stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne
načrte, proračune in kolavdacije po
najnižjih cenah.

Ljubi moj kam
greste?
K BATJEL-U
v Gorico
Stolna ulica 2-4
po novo dvokolo, Micka po šivalni stroj, Može po gra-
mofon in Tinče po kmet. stroj.
Tam je velika zaloga in mehanična delavnica.
Prodaja na obroke. Ceniki franco.

Anton Potatzky v Gorici naslednik Jos. Verpic.

Na sredi Raštelja 7.
TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.
Najceneje kupačnice nirsberškoga in drobnega
biaga ter tkanin, preje in nitij.
POTREBŠČINE
za pisarnice, kadilce in popotnike.
Najboljše šivanke za šivalne stroje.
POTREBŠČINE
za krojače in ševalarje.
Svotinjice. — Ročni venci. — Malno
knjižice.
Mišna obuvala za vse letne čase.
Posebnost:
Semena za zelenjavo, trave in detelje.
Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,
krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih
ter na deželi. 85-8

Zdravilišče z žveplom. **Varaždinske Toplice** (Hrvaško).

Železniška in poštna postaja, telefon, brzovoz.
Novo zdravilišče z električno razsvečavo.
Staroznano radioaktivno zdravilišče z žveplom + 58° C. jako pri-
poročljivo proti
protinu, revmatizmu, ischias itd.
Zdravljenje z pitno vodo pri boleznih v vratu, grlu, prsih, jetrah,
želodcu in črevesnih boleznih.
Elektr. masaža. — Blatne in solne kopeli. — Odprto celo leto.
Moderna oprema. — Novi hoteli. Kraska okolica — Vojaska godba.
Prospekte pošilja gratis.
Zdravnik: Dr. J. Lohert.

Kupujte samo dvokolesa „Alfena“, ki so naj-
boljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bo-
disi za navadno rabo ali za dirke.
Šivalni stroji **Original Victoria** so najprak-
tičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsako-
vrstno šivanje in šikanje (vezenje). Stroj
teče brezšumno in je jako trpežen.
Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to
stroko spadajoče predmete se dobi po to-
varniški ceni pri trdki

Kerševani & Čuk
GORICA, na Stalnem trgu št. 9. GORICA.

Velika delavnica kotlovin, medenine in drugih kovin.

Zaloga neobdelane kotlovin in v plasteh.
Distilirni aparati za žganje po najnovejšem modelu.
Stroji za žveplo 3 vrst: leseni, železni in iz kotlovin,
zadnji model, jako pripravi z potegalom, kakor kaže slika.
Prenavljajo se tudi stari stroji na nov
sistem. — Velika zaloga vsakovrstnih
cevi iz gumija proti-peronosperi razno-
vrstnih škropilnic in mehov za žveplo.
Cene konkurenčne.

Kupuje staro kotlovino po najvišji dnevni ceni.
Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča
**PETER MORETTI, kotlar
GORICA.**

Patentovani sidro-strešniki

(Patent Anker Falzziegel.)
Nova, viharja in dežju kljubujoča kritba. Najednostavnejše, naj-
lažje in najcenejše strešno kritje. Ni potrebno ne privexovati, ne
pribijati. Kritba skoraj dvojnata, vsled tega varuje pred mrazom
in vročino. — Sidro strešniki se pripravljajo iz najboljše tvarine
na najnovejših strojih, na najpopolnejši način.
Glavni zastopnik za Goriško, vipavski in tolimski okraj ter za Kras:
turdka z železnino **O. Zajec - Gorica,**
Gospodska ulica št. 7., telefon št. 107.